

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Czesław Siekierski

Warszawa, 31 marca 2025 r.
znak sprawy: DWM.ww.058.1.2025

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: odpowiedzi na interpelację nr 8553 z 11.03.2025 r.

Szanowny Panie Marszałku,

przekazuję poniżej odpowiedź MRiRW na interpelację posłów na Sejm RP Anny Gembickiej oraz Jarosława Sachajki z 11 marca 2025 r. „w sprawie wygaśnięcia środków ochronnych w zakresie produktów rolnych z Ukrainy”.

Pytanie: „Jakie stanowisko zajmuje rząd RP w sprawie ewentualnego przedłużenia środków ochronnych po 5 czerwca 2025 roku?”

Pytanie: „Czy Polska podejmie działania na forum unijnym, aby zapewnić przedłużenie obecnych restrykcji na produkty rolne z Ukrainy? Czy do tej pory były podejmowane takie działania? Jeśli tak, jakie to były działania i czy zostały one udokumentowane? Proszę o udostępnienie odpowiednich dokumentów, takich jak np.: stanowiska przedstawiane przez Polskę na różnych forach unijnych.”

Odpowiedź: Wygaśnięcie z dniem 5 czerwca 2025 r. środków ochronnych, które Komisja Europejska (KE) wprowadziła w imporcie niektórych produktów rolnych z Ukrainy na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego (PE) i Rady 2024/1392 w sprawie autonomicznych środków handlowych (tzw. ATM)¹ jest związane z wygaśnięciem w tym dniu całego rozporządzenia ws. ATM.

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1392 z dnia 14 maja 2024 r. w sprawie środków tymczasowej liberalizacji handlu będących uzupełnieniem koncesji handlowych mających zastosowanie do ukraińskich produktów na podstawie Układu o stowarzyszeniu między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Ukrainą, z drugiej strony.

Po wygaśnięciu środków ATM – a więc środków polegających na jednostronnej i pełnej liberalizacji przez UE importu z Ukrainy – nastąpi powrót do warunków handlu wynikających z Układu o stowarzyszeniu UE-Ukraina (Układ). Jest to zgodne z oczekiwaniem Polski. Układ przewiduje bowiem wyższy poziom ochrony celnej rynku rolnego UE niż środki ochronne przewidziane w regulacji ws. ATM. W ramach Układu import bezcłowy z Ukrainy do UE ponad 30 produktów i grup produktowych jest ograniczony do wielkości kontyngentów taryfowych. Przykładowo wielkości bezcłowych kontyngentów taryfowych w dostępie do rynku UE na podstawie Układu na cukier i jaja wynoszą odpowiednio 20,07 tys. t oraz 6 tys. t. Są one niższe niż progi aktywacji automatycznego mechanizmu ochronnego (tj. wprowadzenia ceł erga omnes) w ramach środków ATM w 2024 r., w zaokrągleniu – 262,7 tys. t (cukier) oraz 23,2 tys. t (jaja).

Mając na uwadze powyższe, Polska nie zabiega o przedłużenie środków ATM, a o powrót do warunków handlu wynikających z Układu.

Pytanie: „Jakie kroki planuje Ministerstwo Rolnictwa, aby zminimalizować negatywny wpływ liberalizacji handlu na polskich rolników?”

Odpowiedź: Równoległe do wspomnianego wyżej powrotu do warunków handlu UE-Ukraina wynikających z Układu planowane są negocjacje KE z Ukrainą w sprawie ich zmiany (art. 29 Układu, tj. pogłębienia liberalizacji). Intencją KE jest, aby te zmiany mogły wejść w życie bezpośrednio po wygaśnięciu środków ATM. Polska przekazała do KE opracowane w MRiRW stanowisko na te negocjacje już w czerwcu 2024 r. jako jedno z pierwszych państw członkowskich. Naszym zdaniem wypracowane w ramach tych negocjacji porozumienie z Ukrainą powinno:

- zakładać liberalizację handlu UE-Ukraina stopniową i wzajemną,
- uwzględniać bilateralną klauzulę ochroną umożliwiającą podjęcie działań ochronnych w handlu wszystkimi towarami rolnymi w przypadku wzrostu importu zagrażającego równowadze rynkowej i/lub produkcji rolnej,
- zakładać wzajemność wymiany koncesji tj. przewidywać również poprawę dostępu do ukraińskiego rynku dla unijnego, w tym polskiego eksportu towarów rolnych,

- być powiązane z dostosowaniem przepisów ukraińskich do unijnych standardów dotyczących nie tylko bezpieczeństwa żywności, ale również zrównoważonego rozwoju.

Dodatkowo opowiadamy się za ustanowieniem specjalnego funduszu dla pokrycia ewentualnych strat w sektorze rolnym spowodowanych przez nadmierny import z Ukrainy.

Pytanie: „Czy rozważane jest dalsze stosowanie krajowych środków ochronnych, jeśli UE zdecyduje o pełnym otwarciu granic dla ukraińskich produktów rolnych?”

Odpowiedź: Jak wskazywałem wyżej, obowiązujące od czerwca 2022 r. środki ATM oznaczają pełną i jednostronną liberalizację importu. Środki ATM mają wygasnąć 5 czerwca 2025 r., a warunki handlu UE-Ukraina powrócić do zasad wynikających z Układu, który daje wyższy poziom ochrony celnej rynku rolnego UE niż środki ochronne wynikające z rozporządzenia ws. ATM (więcej szczegółów w odpowiedzi na dwa pierwsze pytania).

Informuję jednocześnie, że w mocy pozostaje rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z 15 września 2023 r. w sprawie zakazu przywozu z Ukrainy produktów rolnych². Zakaz ten obejmuje pszenicę, kukurydzę, rzepak, słonecznik oraz niektóre produkty ich przemiału. Rozporządzenie dopuszcza natomiast tranzyt objętych nim produktów ukraińskich przez terytorium Polski do innych krajów UE oraz krajów trzecich. Zastrzeżenia co do zgodności przepisów rozporządzenia z prawem UE oraz zobowiązaniami międzynarodowymi Polski zgłaszają zarówno KE, jak i Ukraina.

Sprawy dotyczące handlu rolno-spożywczego z Ukrainą były też przedmiotem moich licznych rozmów z ministrem rolnictwa Ukrainy Witalijem Kowalem. Podczas tych spotkań podkreślałem m.in. potrzebę ochrony rynków, które są dla polskiego rolnictwa szczególnie wrażliwe. Kontynuujemy również dialog z partnerami z Ukrainy, w który zaangażowane zostały organizacje rolnicze z obydwu krajów. Ostatnie spotkanie w tym formacie odbyło się 20 marca 2025 r. w siedzibie MRiRW.

² (Dz. U. 2023 poz. 1898).

Ponadto informuję, że w ramach wewnętrznych regulacji przyjętych przez Ukrainę, stosuje ona obecnie system licencjonowania w eksporcie wybranych zbóż i oleistych³, gdy krajem przeznaczenia są tzw. kraje przyfrontowe, tj. Polska, Słowacja, Węgry, Rumunia, Bułgaria. System ten w tym zakresie nie ma jednak obecnie dla Polski praktycznego znaczenia z uwagi na ww. rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii. Ukraina stosuje również obecnie system licencjonowania eksportu do UE cukru i mięsa drobiowego, który został dodatkowo połączony z ustanowieniem ograniczeń ilościowych eksportu ww. produktów na unijny rynek.

Pytanie: „Czy zostały przeprowadzone analizy skutków finansowych i gospodarczych dla polskiego rolnictwa w przypadku zdjęcia obecnie obowiązujących ograniczeń? Jeśli tak, proszę o ich udostępnienie.”

Odpowiedź: Informuję, że obecnie nie jest planowane zniesienie obowiązujących ograniczeń, o których mowa w odpowiedzi na wcześniejsze pytanie. Gdyby jednak w przyszłości pojawiły się ewentualne plany modyfikacji lub zniesienia ww. rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z 15 września 2023 r., wtedy powinny zostać przeprowadzone odpowiednie analizy skutków takich zmian prawnych.

Zapewniam jednocześnie, że MRiRW na bieżąco monitoruje sytuację rynkową na najbardziej wrażliwych rynkach m.in. w oparciu o dane KE (np. okresowe raporty dot. rynku zbóż i oleistych w kontekście monitorowania importu z Ukrainy) oraz dane handlowe Ministerstwa Finansów. Jednocześnie na bieżąco monitorowany jest tranzyt ukraińskich produktów objętych ww. rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Technologii. Wrażliwość poszczególnych sektorów jest także omawiana na spotkaniach Kierownictwa MRiRW z organizacjami branżowymi oraz analizowana we współpracy z Krajowym Ośrodkiem Wsparcia Rolnictwa.

Z wyrazami szacunku

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Czesław Siekierski

/podpisano elektronicznie/

³ Mowa o pszenicy oraz mieszankach pszenicy i żyta (meslin); kukurydzy; nasionach rzepaku lub rzepiku; nasionach słonecznika.

Do wiadomości:

1. Kancelaria Prezesa Rady Ministrów,
2. Ministerstwo Rozwoju i Technologii.